

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2021-04-29
Besvaras senast
2021-05-21

Till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2020/21:698 Hårdare reglering av handel med metallskrot

De omfattande stölderna av framför allt koppar utgör ett stort samhällsekonomiskt problem som drabbar allt från småföretag till Sveriges kyrkor, järnvägar och kraftförsörjning. Även om stölderna utmed Sveriges järnvägar sjunkit som en konsekvens av ett kostsamt och målmedvetet förebyggande arbete från Trafikverkets sida fortsätter de alltså vid landets kyrkor och småföretag. Noterbart är även att i takt med att stölderna minskar från landets järnvägar utsätts de metallåtervinningsföretag som samlar in och lagrar dessa metaller för stöld i högre grad än tidigare med ökande kostnader för övervakning och inbrottskydd som en konsekvens. En ny företeelse är också stöld av katalysatorer och partikelfilter från fordon eftersom dessa innehåller dyrbara metaller som palladium, platina och rodium. Denna form av tillgrepp ökade enligt Larmtjänsts statistik med över 4 000 procent under 2020 med stora kostnader för försäkringsbolagen, och därmed även bilägarna, som följd.

Från såväl Riksantikvarieämbetets som Svenska kyrkans håll uppges att stölderna av framför allt koppar är oroväckande. Från Trafikverkets sida räknar man med att de investeringar som gjorts i DNA-märkning och instängsling ska innebära att järnvägarna framgent inte drabbas i samma stora utsträckning som tidigare.

Stöld av exempelvis koppar leder inte enbart till ekonomiska kostnader utan även till att Sveriges kulturarv riskerar att utarmas, att kyrkogårdar skändas och att säkerheten för tågen hotas – detta då exempelvis signal- och jordkablar klipps av, vilket förutom att pendlare blir försenade skadar den inhemska industrin till följd av bland annat sena leveranser. Kabelstöld, där kablar eller jordförbindelser klipps av vid landets järnvägar, medför också en risk för allvarliga elolyckor när delar av järnvägsanläggningen riskerar att bli strömförande. Vidare kan också kabelstöld skapa instabilitet i elnätet och ytterst riskera vår nationella kraftförsörjning.

Denna typ av samhällsskadliga stöld som ofta sker genom sabotageliknande inbrott genererar i vanliga fall en blygsam intäkt på några tusenlappar till tjuven samtidigt som de orsakar enorma kostnader och risker för samhället i övrigt. Härvidlag är det irrelevant om stölderna utförs av lokala småtjuvar eller av organiserade stöldligor. Krafttag måste vidtas i alla led för att motverka denna typ av tillgrepp, och möjligheten för de oseriösa aktörer som handlar med

stöldgods att fortsätta med sin verksamhet måste starkt begränsas.

Branschorganisationen Återvinningsindustrierna (ÅI) har under flera år adresserat problematiken och efterfrågar konkreta åtgärder i syfte att motverka handeln med stulet metallskrot och därmed begränsa metallstölderna. Flera av dessa förslag, såsom ett införande av kontantförbud vid handel med metallskrot, högre krav på ökad spårbarhet vid handel med metallskrot, ett införande av tillståndskrav för handel med metallskrot samt ökade befogenheter för rätts- och tullväsen, återfinns i Sverigedemokraternas kommittémotioner på området.

Regeringspartierna har inte, så här långt, uppvisat något intresse för förslagen som syftar till att stävja handeln med stulet metallskrot. I en tidigare skriftlig fråga till näringsministern på detta tema var statsrådets svar att regeringen ser positivt på det frivilliga kontantförbud som återvinningsföretagen har infört, vilket utgör ett flexibelt alternativ eller komplement till gällande lagstiftning och att olika åtgärder behöver samverka effektivt för att stävja metallstölder och handel med stulet metallskrot. ”Regeringen följer frågan noga.”

Med anledning av ovanstående vill jag fråga näringsminister Ibrahim Baylan:

1. Avser ministern att verka för att genomföra någon av de av branschen efterfrågade konkreta åtgärderna för att begränsa handeln med stulet metallskrot och i så fall vilka?
2. Hur ser regeringen på de negativa samhällseffekter metallstölderna orsakar, och avser regeringen att presentera förslag på hur såväl metallstölderna som deras skadeverkningar kan minimeras?

.....

Eric Palmqvist (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders